

Täysistunto

Keskiviikko 28.11.2018 klo 14.01—16.31

10. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi henkilötietojen käsittelystä poliisitoimessa sekä eräksi siihen liittyviksi laeiksi

Hallituksen esitys HE 242/2018 vp

Lähetekeskustelu

Puhemies Paula Risikko: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 10. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään hallintovaliokuntaan, jolle perustuslakivaliokunnan on annettava lausunto.

Lähetekeskusteluun varataan tässäkin enintään 30 minuuttia. Asian käsittelyssä noudatetaan aikataulutettujen asioiden osalta sovittuja menettelytapoja.

Keskustelu

15.13 **Sisäministeri Kai Mykkänen** (esittelypuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Esityksessä ehdotetaan annettavaksi uusi laki henkilötietojen käsittelystä poliisitoimessa, poliisin henkilötietolaki, ja laki korvaisi voimassa olevan samannimisen lain. Lisäksi hallituksen esitys sisältää ehdotukset 25 muun lain muuttamiseksi. Näihin lakeihin ehdotetaan pääosin lakiviittauksia koskevia teknisiä muutoksia.

Esityksen tavoitteena on saattaa poliisin henkilötietojen käsittely EU:n uudistuneen tietosuojalainsäädännön mukaiseksi, ja kuten Rajavartiolaitoksen osaltakin, myös poliisin henkilötietolaki täydentää tietosuojan yleislainsäädäntöä. Voimassa olevassa laissa siis säädetään poliisin valtakunnallisista tietojärjestelmistä ja muista poliisin henkilötietorekistereistä. Kuten Rajavartiolaitoksen osaltakin, uusi laki ei olisi enää sidottu yksittäisiin rekistereihin tai tietojärjestelmiin vaan niihin tarkoituksiin, joihin poliisi lakisääteisen toimivaltansa puitteissa tietoja käyttää. Nämä tarkoitukset perustuisivat siis lakisääteisiin tehtäviin, kuten rikosten ennaltaehkäisemiseen, paljastamiseen ja selvittämiseen sekä yleisen järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitämiseen.

Myös voimassa olevan lain yksityiskohtaisista ja vaikeasti ylläpidettävistä tietosisältöluetteloista tässä yhteydessä luovuttaisiin. Poliisin tehtävissä tarpeellisten henkilötietojen sisältöä säänneltäisiin nykyistä yksinkertaisemmin ja aikaa kestävämmiin.

Laissa säädetäisiin käsittelytarkoitusten ja tietosisällön lisäksi poliisin kansallisesta ja kansainvälisestä tiedonvaihdosta, tietojen säilytysajoista, rekisteröidyn tarkastusoikeuden toteuttamisesta ja poliisin tehtävien kannalta välttämättömistä rajoituksista. Laissa säädetäisiin edelleen myös suojelupoliisin henkilötietojen käsittelystä, mutta tämä suojelupoliisia koskeva säännöskokonaisuus kootaan omaan erilliseen lukuunsa.

Uusi poliisin henkilötietolaki ei sinänsä siis laajentaisi poliisin tiedonhankinta-oikeuksia nykyisestä, vaan tiedonhankinta tapahtuisi nykyisten toimivaltuuksien puitteissa. Näistä

Pöytäkirjan asiakohta PTK 122/2018 vp

toimivaltuuksista säädetään esitutkintalaissa, pakkokeinolaissa, poliisilaissa sekä muuallakin poliisin tehtäviä koskevassa lainsäädännössä.

Tällä lailla tehostettaisiin poliisin mahdollisuuksia käyttää olemassa olevilla toimivaltuuksilla saatuja henkilötietoja. Poliisi saisi esimerkiksi tallentaa toimivaltuuksillaan saamia henkilötietoja enintään kuuden kuukauden ajaksi, jotta tietojen tarpeellisuus ja merkitys poliisin tehtävien kannalta voidaan arvioida ennen niiden käyttötarkoituksesta tehtävää johtopäätöstä. Erityisesti järjestäytyneeseen rikollisuuteen liittyviä tietoja voitaisiin hyödyntää tietyin rajoituksin myös aselupiin ja yksityisen turvallisuusalan lupiin liittyvässä harkinnassa sekä muiden esille tulevien rikosehkäisy-tarkoitusten toteuttamiseksi. Perusteluna tälle lakiesitykselle näiltä osin on erityisesti terrorismin uhan kasvaminen ja rajat ylittävän järjestäytyneen rikollisuuden sekä tietoverkkorikollisuuden kasvu. Tällä siis parannettaisiin erityisesti poliisin mahdollisuuksia käsitellä tietoja rikosten ennaltaehkäisy-tarkoituksessa.

Puhemies Paula Risikko: Sitten puhujalistaan.

15.16 Kari Kulmala sin: Arvoisa rouva puhemies! Tässä hallituksen esityksessä ehdotetaan säädettäväksi uusi laki henkilötietojen käsittelystä poliisitoimissa. Tämäkin esitys uudistaa lain ja kumoaa samalla voimassa olevan samannimisen lain. Tältäkin osin esitys on kannatettava.

Tässä esityksessä huomioidaan poliisin toimintaympäristössä tapahtuneet muutokset mielestäni hyvin sekä myös niistä aiheutuneet tiedonkäsittelytarpeet, jotka koskevat erityisesti henkilötietojen käsittelyä rikosten ennalta estämiseksi. Esityksen tavoitteena on lisäksi selkeyttää ja yksinkertaistaa lain monimutkaiseksi muodostunut rakenne. Kun tämän esityksen lukee kertaalleen, voi todeta, että mikäli tavoitteet onnistuvat, onnistuu myös lain uudistaminen.

Toimiva tiedonkulku on verkostoituneen ja riskienhallintaan pyrkivän yhteiskunnan keskeisimpiä toimintaedellytyksiä. On selvää, että oikein kohdistetun viranomaistoiminnan perustana on oikea ja mahdollisimman reaaliaikainen tieto. Jälkiviisas on aina helpompi olla kuin tuottaa tai saada tietoa etukäteen.

Turvallisuusympäristömme muutoksiin reagointi vaatii viranomaisilta entistä parempaa ja ajankohtaisempaa tilannetietoisuutta, kuten myös ennakointikykyä ja tiiviimpää yhteistyötä eri viranomaisten kanssa. Yhteiskuntamme jatkuvasti lisääntyvän häiriöherkkyyden vuoksi onkin erittäin tärkeää, että pystymme reagoimaan muutoksiin nopeasti ja myös vaikuttavasti. Poliisiorganisaation osalta turvallisuusympäristön muutokset koskevat aina yleistä järjestystä ja turvallisuutta sekä niihin liittyvää rikollisuutta, rikosten ennalta estämistä, niiden selvittämistä ja syyteharkintaan saattamista.

Hallintovaliokunta on todennut jo mietinnössään vuonna 2014, että kun henkilö syötetään epäiltyjen tietojärjestelmään, hänen tulee täyttää tietyt vaatimukset. Hänet voidaan rekisteröidä vain epäiltynä tai myötävaikuttajana. Kun siis henkilöstä syötetään tietoja epäiltyjen rekisteriin, tulee hänen osaltaan täytyä perusteiden, joiden nojalla henkilön voidaan epäillä syyllistyvän tai syyllistyneen rikokseen taikka myötävaikuttavan tai myötävaikuttaneen rikokseen. Kynnys ”syytä epäillä” on sama kuin esitutkintalaissa säädetty rikoksen johdosta esitutkinnan toimittamisen kynnys. Epäilyn tulee tällöinkin perustua konkreettisiin havaintoihin, joista voidaan päätellä henkilön tuleva käyttäytyminen, niin että ”syytä epäillä”-edellytys täyttyy hyväksyttävästi. Arvion tekeminen henkilön tulevasta käyttäyty-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 122/2018 vp

misestä on sellaisen epävarman päättelyketjun varassa, että virhearvioinnin riski on varsin suuri.

Arvoisa rouva puhemies! Tämä lakiesitys on kokonaisuutena hyvä ja uudistaa jo voimassa olevaa lainsäädäntöä.

15.19 Jani Mäkelä ps: Arvoisa puhemies! Lakiesitystä lukiessa heräsi mielenkiinto erityisesti siihen kohtaan, mitkä ovat tämän lakiehdotuksen liittymäkohdat tiedustelulainsäädäntöön, joka parhaillaan on käsittelyssä eduskunnassa. Tiedusteluhan ei sinänsä ole varsinaista rikosperusteista poliisitoimintaa, mutta rajapinta näiden asioiden välillä kylläkin on, ja viranomaiset, jotka niitä tekevät, ovat hyvin pitkälti samoja. Kuulisinkin mielelläni, miten tätä asiaa on mietitty tässä yhteydessä säädettävän. Tiedustelutietohan on tulossa moniinkin käytännön sovelluksiin yhteiskunnassa, ja on tärkeää, että sen käytöstä aina säädettäisiin lailla. Tätä sivutaan hieman esityksessä suojelupoliisia koskevassa osiossa, mutta onko tästä nyt tässä vaiheessa jo olemassa parempaa tietoa? Toivon valiokunnan joka tapauksessa huomioivan asian käsittelyssään tarvittavassa laajuudessa.

15.20 Tytti Tuppurainen sd: Arvoisa rouva puhemies! Tämäkin lakiesitys on perusteltu, ja ministeri järkeili vastaansanomattomasti. Taustalla on EU:n tietosuojasetus, ja tältä osin esitystä on kaikilta osin mahdollista tukea.

Mutta kiinnitän, puhemies, huomiota lausuntokierroksella annettuihin näkemyksiin. Nimitäin useissa lausunnoissa nostettiin esille henkilötietojen käsittelyä koskevan sisäisen ja ulkoisen valvonnan tarve sekä tarve tarkentaa käsittelyyn sisältyvien riskien arviointia. Tämänäyttöisiä huomioita esittävät lausunnoissaan muun muassa oikeuskansleri, eduskunnan apulaisoikeusasiamies ja Tietosuojavaltuutetun toimisto. Esitystä on tältä osin korjailtu, mutta siitä huolimatta huolta on esitetty.

Samoin useissa lausunnoissa esitettiin huoli siitä, että nyt tämä kokonaisuus henkilötietojen käsittelystä saattaa muodostua EU:n tietosuojasetuksen — siis toisaalta EU:n johdosta tehtävän tietosuojauudistuksen ja toisaalta taas kansallisesti valittujen lainsäädäntöratkaisujen — seurauksena monimutkaiseksi. Kuka tätä kokonaisuutta hallitsee, ja kuinka voimme varmistaa, että yksityisyydensuoja ja henkilötietojen käsittely aina ja kaikissa tilanteissa tulevat asianmukaisesti huolehdittua?

Varmasti on näin, että vähintään valiokuntakäsittelyssä on huolellisesti perehdyttävä siihen, että arkaluontoisten henkilötietojen käsittely ja viranomaisten toimivaltuudet tulevat riittävällä tavalla huomioitua.

15.21 Matti Semi vas: Arvoisa rouva puhemies! Jäin miettimään tätä lakia ja sitä, kuinka paljon tämä vaikuttaa tavallisen ihmisen tietosuojaan ja näitten asioiden hoitamiseen.

Huomasin tuon 51 §:n, Henkilötietojen luovuttaminen kansainvälisessä yhteistyössä, siellä on erittäin hyvin minun mielestäni otettu tällaiset ihmisoikeusasiat esille. Aina pitää tarkastella myös sen vastaanottavan maan ja tietoa antavan maan ihmisoikeustilannetta, kuinka ne näihin tilanteisiin sopivat. On aika hyvin minun mielestäni viety eteenpäin tätä tilannetta niin, että tämä koko suojelupoliisia koskeva lainsäädäntö on kehittynyt parempaan suuntaan siltä osin.

15.22 Olli-Poika Parviainen vihr: Arvoisa rouva puhemies! Jatkamme henkilötietojen parissa, ja kuten edustaja Mäkeläkin totesi, tässä on yhteys tiedustelulainsäädäntöön, kos-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 122/2018 vp

ka olemme osittain samassa maastossa. Ja on oikeastaan hyvä, että samaan aikaan käydään nyt muutakin lainsäädäntöä läpi. Tavoitteena varmasti on sellainen lainsäädäntö, joka on johdonmukainen myöskin hallintorajat ylittäen. Esimerkiksi äsken käsitelimme rajavalvontaa ja nyt olemme poliisissa.

Näkisin, että tätä esitystä kannattaisi vielä valiokuntakäsittelyssä arvioida siitä näkökulmasta, ovatko esitetyt rajaukset riittävän yksityiskohtaisia. Eli ehdotettu sääntely mahdollistaa henkilötietojen käsittelyn hyvin moninaiisiin tehtäviin liittyen: esitutkintaan, poliisitutkintaan, muun rikoksen selvittämiseen, yleisen järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitämiseen ja muun poliisille säädetyn valvontatehtävän suorittamiseen. Eli ainakin näin maalilokolle tulee mieleen, olisiko meidän syytä tarkentaa sitä, miten muut tehtävät tässä yhteydessä määritellään, erityisesti kun olemme käyneet tiukkaakin keskustelua siitä, miten turvaamme kansalaisoikeudet tiedustelulakien voimaantulon myötä, ja varmasti kansalaiset ovat asiasta huolestuneita. Tietenkin yhtä lailla huolestuneisuutta on ilmassa siitä, että poliisilla on oltava myös riittävät edellytykset ratkoa kysymyksiä. Eli tässä pitää tasapainoilta poliisin oikeuksien ja toisaalta kansalaisvapauksien välimaastossa.

Tässä esityksessä minäkin pidän erityisen hyvänä sitä, että supon kansainväliseen yhteistyöhön on otettu ihmisoikeusmyönteinen kanta. Täällä todetaan, että päätettäessä tietojen luovuttamisesta on lisäksi otettava huomioon henkilötietoja vastaanottavan valtion ihmisoikeustilanne, luovutuksen merkitys Suomen kansainvälisille suhteille sekä Suomea sitovat kansainväliset sopimukset ja muut velvoitteet. Lisäksi on otettava huomioon henkilötietoja vastaanottavan valtion tietosuojan taso ja luovutuksen merkitys rekisteröidyn oikeuksille. Tämä on erittäin tärkeää, ja kun tämä on ollut esillä myös tiedustelulakien yhteydessä, niin Suomen kannattaa olla tässä asiassa esimerkillinen.

15.24 Mika Kari sd: Arvoisa rouva puhemies! Tämä lakikohta liittyy nimenomaan tiedustelulakeihin, ja hallintovaliokunnassa on odotettukin, missä vaiheessa eduskunta tämän asian saa. Sääntely tulee Euroopasta, mutta suorat vaikutukset ovat nimenomaan tiedustelulakiin. Ja kun perustuslakivaliokunta antoi näihin substanssilakeihin, kotimaan tiedusteluun ja ulkomaan tiedusteluun, lausunnon, jossa korosti, että ensiksi, ennen substanssilakien valmistumista, pitää valmistua näiden tiedusteluvalvontaan liittyvien lakien, niin olisin kysynyt ministeriltä, miten te näette, pitäisikö tätä henkilötietojen käsittelyä poliisitoimessa, sen lakikokonaisuuden käsittelyä, jopa hieman jouduttaa, että ehtisimme käsitellä tämän henkilötietopuolen samassa aikataulussa kuin käsitellään tiedustelulakien sitä osaa, jossa käsitellään tiedusteluvaltuutettua ja ylipäätänsä tähän valvontaan liittyviä järjestelmiä.

Itse kannan hieman huolta siitä, että jos tämän lakikokonaisuuden käsittely jää vasta sinne substanssilainsäädännön puolelle käsiteltäväksi, niin meillä voi tulla valvontaan sellaisia aukkoja, jotka liittyvät nimenomaan tietojen jakamiseen poliisitoimen ja vaikkapa kansainvälisten toimijoiden välillä.

15.26 Hannu Hoskonen kesk: Arvoisa rouva puhemies! Hallituksen esitys sinällään on erittäin hyvä ja kannatettava. Nämä tietosuoja-asiat on pidettävä maassa hyvällä tasolla. Perustuslakivaliokunnassa parhaillaan käsiteltiin juuri nämä tiedustelulait, sekä sotilastiedustelu- että siviilitiedustelulaki, ja annettiin lausunnot eteenpäin. Se on tässä maassa kuitenkin niin, että meillä yksityisyydensuojaa ja ihmisten tietojen luotettavuutta varjellaan

Pöytäkirjan asiakohta PTK 122/2018 vp

hyvin tarkasti lainsäädännöllä ja luotettavien viranomaisten toiminnalla, se on aina syytä muistaa.

Mutta sekin meidän on pakko hyväksyä, että tämä ympäröivä maailma, missä elämme, ei aina ole kovin ruusuinen ja hyvä vaan monella toimijalla on niin sanotusti pahat mielessään, kun he esimerkiksi ylittävät valtioiden rajoja. Tämän takia meidän on pakko tehdä kansainvälistä yhteistyötä, vaihtaa tietoja naapureiden kanssa, esimerkiksi EU:n alueella kokonaisuudessaan. Jos poliisit joutuisivat yksin työnsä tekemään eivätkä saisi naapureilta tietoa esimerkiksi huumausainekauppaa tutkiessaan, niin kyllähän poliisi olisi aivan suurissa vaikeuksissa, koska kansainvälinen rikollisuus toimii yli maiden rajojen. Me tarvitsemme poliisienkin välille hyvää yhteistyötä, että pystymme tätä vakavaa rikollisuutta torjumaan. Totta kai yksityisyydensuojaa kunnioitetaan, mutta pitää muistaa se, että jos kaikki tiedot olisivat salattuja eikä niitä saisi käyttää viranomaistutkinnassa koskien vakavimpia rikoksia, niin mihin me sitten joutuisimme — todennäköisesti rikosten aiheuttamat seuraamukset ja vahingot olisivat valtavan paljon suuremmat. Tämän takia meillä tässä maassa on lainsäädäntö ajan tasalla, ja tiedustelulaki, joka nyt toivon mukaan hyvin nopeasti tässä salissa hyväksytään, tuo merkittävän lisän siihen, että pystymme yhä paremmin valvomaan Suomen kansalaisten turvallisuutta, olkoon sitten kysymys sotilasasioista taikka esimerkiksi poliisin tai Rajavartioston toiminnasta, jotka takaavat sen, että tässä maassa on turvallista elää.

Puhemies Paula Risikko: Ja sitten ministeri, enintään 3 minuuttia. — Olkaa hyvä.

15.28 Sisäministeri Kai Mykkänen: Arvoisa puhemies! Kiitos, edustajat, relevanteista huomioista.

Siihen kysymykseen, missä määrin tämä liittyy tiedustelulainsäädäntöön ja sen säätämiseen ja käsittelyjärjestykseen täällä salissa, mihin useat edustajat kiinnittivät huomiota, niin edustajat Mäkelä ja Kari kuin Parviainenkin osaltaan: tämä lainsäädäntö ei edellytä sitä perustuslain muutosta, joka on tehty, eikä sinänsä tiedustelulainsäädännön voimaantuloa, ja ne toimivaltuudet, joista tässä ammennetaan, eivät nouse siis tiedustelulainsäädännön muutoksista, vaan nykyisestä, voimassa olevasta lainsäädännöstä, ja sikäli tällä ei aivan suoraa yhteyttä ole.

Myös mitä tulee tiedusteluvalvontavaltuutetun ja esimerkiksi eduskuntaan perustettavan valiokunnan rooleihin, tämä lainsäädäntö lähtee EU:n tietosuoja-asetuksen soveltamisen mukaisesti siitä, että tietosuojavaltuutettu on se ensisijainen viranomainen, joka, tietysti poliisin oman lainvalvontatyön ohella, valvoo ikään kuin kansalaisten oikeuksien toteutumista. Ja kansalainen voi aina vedota tietosuojavaltuutettuun, jotta tämä tarkistaa, miten poliisi käyttää rekistereissään häntä koskevia tietoja, ja hänellä on myös oikeus saada tietosuojavaltuutetulta siitä sitten tieto, onko oikeudenmukaisesti ja asianmukaisesti tietoja käytetty, vaikka ei itse pääsisikään suoraan niitä katsomaan, käsiksi niihin tietoihin. Tämä on sikäli ikään kuin eri reitti kuin sitten taas kansallista turvallisuutta koskevissa tiedustelulainsäädännön alaisissa asioissa, joihin ollaan nyt sitten esittämässä aivan erityistä, omaa valvonta- ja seurantamenettelyä. Toki sitten eduskunnan kannattaa punnita ja valiokunnassa kannattaa miettiä, missä järjestyksessä kuulemisissa näitä voidaan käsitellä, mutta hallituksen kannalta tietysti oleellista on se, että kummatkin lakiesitykset asianmukaisesti ja jouhevasti etenevät, kuitenkin perusteellisen harkinnan kautta tietysti, mihin eduskunnalla on aina syytä olla oikeus.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 122/2018 vp

Edustaja Tuppurainen viittasi valvonnan järjestämiseen ja siihen, miten tämä puoli toimii. Uskoisin, että yksi, mikä tässä on kehittynyt — jo sinänsä teknisistä syistäkin viime aikoina, mutta myös tämä lakiesitys sen selkeämmin sääntelee — on nimenomaan lokitietojen tallentuminen siitä, kuka käyttää ja mitä tietoja ja minkä tähden, jolloin sinänsä kiusaus väärinkäyttävällä tavalla henkilötietoja seurata myöskin viranomaistoiminnassa nykyisestä vähenee. Ja toki on tärkeää, että esimerkiksi poliisissa, kun tämä laki tulee voimaan, katsotaan vielä kerran, miten prosessit on järjestetty, niin että valvonta varmasti toimii, ja käydään se puoli myös oman lainvalvonnan kannalta läpi, niin ettei sitä varata sitten pelkäämään tietosuojavaltuutetun rooliin, joka toki on muutoin keskeinen.

15.31 Mika Kari sd: Arvoisa rouva puhemies! Toivoisin ja uskonkin, että ministerikin tietää, että mainitsemanne lokitiedot tai poliisilain puolella olevat poliisin velvollisuudet ja vastuut erilaisten tietueiden ja tämmöisten järjestelmien käyttöön ja luovuttamiseen on kuitenkin säädelty niin tarkoiksi, ettei tiedustelulain yhteydessä tule sellaista ikään kuin tuplalainsäädäntöä, että tiedustelulla säädetään asiaa toisella tavalla ja tällä poliisilain puolella taas toisella tavalla.

Suojelupoliisille, jolleka on suunniteltu tiedustelutoiminnassa keskeinen toimijan rooli, on jäämässä tiedustelutehtävien lisäksi myös poliisilain tehtäviä, ja näitä samoja poliisilain pykäläiä näin ollen käytetään tässä tiedusteluympäristössä tapahtuvissa asioissa varsinkin silloin, jos joku tutkittava asia käynnistyy poliisilain puolella ja siirtyykin sitten tiedustelulain puolella samalle viranomaiselle, tässä tapauksessa siis suojelupoliisille.

Haluan vaan aikakirjoihin merkitä sen, että tänä päivänä käytiin keskustelu siitä, onko tällä lainsäädännöllä liittännäisvaikutuksia ja suoria vaikutuksia tiedustelulakiin. Uskon, että me täällä paikalla olevat hallintovaliokunnan jäsenet — en nyt teidän puolestanne puhu, mutta haluan puhua myös teille — kampaamme tämän asian hyvin tarkasti hallintovaliokunnassa. Jos näin on, että vaikutuksia on, niin silloin olisi syytä käydä tämä kyseinen nyt käsitellyssä oleva asia läpi samaan aikaan, kun käydään läpi valvontaa tiedustelupuolella.

15.33 Ben Zyskowitz kok: Arvoisa rouva puhemies! On tosi tärkeätä yksityisyydensuojan kannalta, että poliisiin hallussa olevia tietoja vain hyvin asianmukaisesti käytetään. On kuitenkin tilanteita, joissa en itse ymmärrä, miksi olemassa olevia rekistereitä ei voi käyttää. Kerron tällaisen tilanteen.

Jos meillä löytyy vaikkapa surmattu ja raiskattu nuori nainen Kaisaniemen puistosta ja tuon rikoksen tekopaikan osalta löytyy sormenjälkiä, niin poliisi saa katsoa omista rekistereistään tämän sormenjäljen omistajaa. Tietenkään se, että löytyy sormenjälki, ei itsessään ole mikään näyttö syyllisyydestä, vaan syyllisyyskysymys tietysti ratkaistaan ihan normaalisti, mutta varmasti sormenjälki henkilöstä, jonka tiedetään olleen paikalla, ja sen henkilön kuulusteleminen auttaisivat tämän kauhistuttavan rikoksen selvittämisessä.

No, kaikkien ihmisten sormenjäljet eivät tietystikään ole poliisin rekisterissä, mutta meillä Suomessa on viime vuosina syntynyt ja täydentynyt passirekisteri, jonne pikkujalaa tulee kaikkien sormenjäljet. Mutta kun poliisi löytää murhapaikalta tuntemattomat sormenjäljet, joille ei löydy haltijaa poliisin omista rekistereistä, siis näistä rikollisuuden tiimoilta syntyneistä rekistereistä, niin poliisilla ei ole oikeutta katsoa passirekisteristä, jossa pikkujalaa on kaikki, kenen sormenjäljet ovat kyseessä.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 122/2018 vp

Minulla on oikeastaan ministerille kysymys: onko teillä käsitystä siitä, miksi asia on näin? Ja ehkä vieläkin tärkeämpi kysymys: eikö olisi syytä tehdä jotain asiantilan korjaamiseksi, jotta ainakin kaikkein törkeimmissä rikostutkinnoissa olisi oikeus katsoa tuntemattomien sormenjälkien haltijaa sieltä passirekisteristä?

Puhemies Paula Risikko: Ministeri Mykkänen siitä paikalta, olkaa hyvä.

15.35 Sisäministeri Kai Mykkänen: Arvoisa puhemies! Kiitos tarkasta kysymyksestä. Sinänsä lähtökohta on se, että itse asiassa EU:n tietosuojalainsäädäntö asettaa hyvin tarkat rajoitteet näiden biometrinen tunnisteen, niin kasvokuvien kuin sormenjälkien, käytölle. Sen takia tässäkin on päädytty tällaiseen ratkaisuun, jossa sinänsä on se logiikka, että silloin, kun on poliisin omassa rikostorjuntatyössä syntynyttä tietoa, vaikkapa kameravalvontakuviakin, niitä voidaan verrata etsintäkuulutetusta oleviin tietoihin tai sormenjälkien osalta, mutta esimerkiksi passia tai muuta ikään kuin normaalissa toiminnassa viranomaiselle jäävää tietoa kansalainen ei luovuta sillä tavalla, että sitä voitaisiin sitten käyttää tässä suhteessa häntä vastaan.

Mutta aivan oikea kysymys minusta on sinänsä miettiä sitä, onko tässä kohtaa sitten päädytty EU:n tietosuoja-asetuksessa ikään kuin maailman kannalta parhaaseen tulokseen vai ei. Tässä perustulkinta lähtee tuolta pohjalta. Sitäkin varmasti on valiokunnan mahdollista pohtia tarkemmin, onko tässä sitten aihetta myöhempään miettimiseen.

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin hallintovaliokuntaan, jolle perustuslakivaliokunnan on annettava lausunto.